

PANEVĖŽIO RAJONO PEDAGOGINĖ PSICHOLOGINĖ TARNYBA

*Kiekviena problema turi sprendimą. Vienintelis sunkumas – jį rasti.
E. Nefas*

LAIŠKAS TĖVAMS

Pasiklydę pasauliai (1). Kada aš tave pamečiau?

„Man gėda vestis savo vaiką į parduotuvę: visuomet užsimano to, ko aš negaliu pirkti. Kiek jis gali bandyt mano kantrybę savo kaprizais?“ „Neturiu kantrybės žiūrėti, kaip jis plauna indus, geriau jau išplaunu pati. Ar išauš pagaliau diena, kai jis išmoks tai daryti tinkamai?“ „Apmaudu, jog dirbu nuo ryto iki vakaro, kad galėčiau gardesnę kąsnį vaikams nupirkti, o iš jų – jokio dėkingumo!“ „Jaučiamės nusivylę, nes skiriame daug jėgų vaiko auklėjimui, ir vis tiek – visų vaikai, kaip vaikai, o su mūsiškiu – amžinai kas nors ne taip...“ „Pavargau jam aiškinti tuos pačius dalykus po dešimt kartų – visi žodžiai kaip į sieną žirniai... Tegirdžiu tik: Aha. Tuoju. Gerai. Paskui“. „Galva plyšta nuo nuolatinių vaikų peštynių ir rietenų, kada jie pagaliau išmoks aiškintis santykius gražiuoju?“ „Jaučiuosi beviltiškai, nes mano vaikas jau šeštokas, o aš vis dar turiu patikrinti, ar jis paruošė pamokas, ar viską susidėjo į kuprinę.“ „Uošviai įkyrėjo su savo kišimusi į mūsų gyvenimą, vaikai iš jų grįžta kaip laukiniai - iš proto gali išeiti!“ „Visada sakau vaikui: kas beatsitiktų, pirmiausia visada pasisakyk man. Todėl buvau tiesiog šokiruota, kai apie tai, kad iš jo tyčiojasi mokykloje, papasakojo, ne man, o kaimynei.“ „Drebu dėl kiekvieno auklėtojos skambučio – ko mano vaikas nepadare, ką padare ne taip? Kur aš pražiūrėjau, ko neišaiškinau? Kada jis pagaliau supras, kad privalo gerai mokytis ir elgtis.“ „Man skaudu, kad jis valandų valandas rašinėja žinutes draugams, o mano pasiūlymo važiuoti su mumis į gamtą tarsi negirdi.“ „Mane erzina, kad jis „susitvarko“ kambarį per kelias minutes, o su draugais apie visokius niekus gali plepėti ištisas valandas.“ „Man labai neramu, kad jis toks užsidaręs savy. Neįmanoma nė žodžio išpešti: grįžta iš mokyklos, burbteli „viskas gerai“ ir, įsijungęs televizorių, užsidaro savo kambaryje.“ „Labai skaudu, kad mūsų vaikai nejaučia nė kruopelytės dėkingumo. Juk baltos dienos nematom, besiplėšydami su darbais – kad tik jiems nieko netrūktų.“ „Man labai neramu, dėl jo ateities, nes jis nieko negali padaryti iki galo ir gerai. Nieko gero iš jo nebus.“ „Kartais atrodo, kad jis yra surinkęs visas mūsų giminės ydas.“ „Pasipiktinau mokytoja, kai pasiūlė perskaityti knygą apie vaikų auklėjimą, lyg aš ir be knygų to nesugebėčiau.“

Pasiklydę pasauliai (2). Noriu, kad mane surastum

„Jie nekreipia į mane dėmesio tol, kol nepasielgiu netinkamai.“ „Jie daug žino, bet neturi kantrybės manęs išmokyti.“ „Jie pamaitina mane, bet neturi laiko susėsti kartu prie pietų stalo.“ „Jie nori manimi didžiutis, bet negali paslėpti nusivylimo, kai man nesiseka.“ „Jie daug kalba, bet retai išklauso.“ „Jie nori, kad taikiai sugyvenčiau su broliu/sese, o patys pykstasi tarpusavyje.“ „Jie nori, kad aš greičiau užaugčiau, bet elgiasi su manimi lyg su mažu.“ „Jie linkę nurodinėti mums, kaip gyventi, o patys pyksta, kai jiems bando patarti jų tėvai.“ „Jie piktinasi mano melu, bet nėra pasiruošę sužinoti tiesą.“ „Jie tikisi iš manęs teisingų sprendimų, bet neleidžia suklysti.“ „Jie nuperka man žaislų, bet pamiršta su manimi pažaisti.“ „Jie pažįsta laikrodį, bet neturi laiko.“ „Jie važinėja greitomis mašinomis, bet niekur nesusėja.“ „Jie paklausia kaip man sekėsi mokykloje, bet yra pasirengę išgirsti vienintelį žodelį „gerai“. „Jie įjungia televizorių užuot pasekę man pasaką.“ „Jie daug dirba, kad uždirbtų pinigų, o aš galvoju; jei manęs nebūtų, gal jiems būtų lengviau?“ „Jie nori, kad aš užaugčiau geru žmogumi, bet kasdien kartoja, kad esu nevykėlis, žioplys ir tinginys.“ „Jie klausia „į ką tu atsigimei“, tarsi nenorėdami suprasti, kad be jų aš kitų pavyzdžių tiesiog neturiu.“ „Jie verčia mane daryti namų darbus, nors patys neskaito knygų. Jie liepia man mokytis, nors patys nesimoko.“

Pasiklydę pasauliai (3). Ieškokime kartu

Vaiko atėjimas į šį pasaulį – neįkainojama dovana ir sunkiai gražinama skola. Priešingai nei kitos dovanos, ši netampa mūsų nuosavybe. Tai dovanojimas galimybės būti šalia, dalintis džiaugsmais, stebėti slėpiną asmenybės augimą – gyvą troškimą pažinti pasaulį, nuoširdžią nuostabą, naivų tikėjimą, paprastų ir gilių gyvenimo tiesų atradimą, tylią nuoskaudą, garsų pagalbos šauksmą. Priimdami vaiką kaip dovaną, pasirašome amžinos skolos vekselį – įsipareigojame visą gyvenimą mokėti meile ir rūpesčiu, atsidavimu ir atsakomybe, globa ir laisvės suteikimu, pagalba ir pasitikėjimu. Vaiko atėjimas į pasaulį – tai įsidarbinimas pačiame svarbiausiame ir sudėtingiausiame darbe – buvimu tėvais. Šio ypatingo darbo rezultatus sunku pamatuoti ir jų reikia ilgai laukti. Pravaikštos yra nedovanotinos ir skaudžiai paliečia atlygį. Atlygis – tai šiltas vaiko apkabinimas, tai laimingos jo akys, pasitikėjimo šypsena veide, žengiant savarankiškus žingsnius. Ir - kas nuneigs? – šaltinis, maitinantis tėvų būtį. Paskutiniu metu daug diskutuojama apie tėvų darbo metodus – kiek turėtų būti laisvės ir apribojimų, bausti ar nebausti, beržinė košė – sveika ar žalinga... Karštose diskusijose skamba tėvų baimė netekti autoriteto, visuomenės baimė likti be brandžių piliečių, susipina teisės ir pareigos... Tačiau lieka neatsakyti esminiai klausimai – kokia turėtų būti tėvų meilė? Kokios jos reikia vaikams? Auklėti ir mylėti – ar tai suderinama? Kad auklėjimas yra būtinas, rodo žmogaus prigimtis. Skirtingai nuo gyvūnų, žmogaus vaikui reikia bent 16-20 metų aktyvios pagalbos, kol jis tampa savarankišku. Taigi auklėjimas yra pagalba vaikui, jam kuriant savo santykius su aplinka: mokantis mylėti save ir kitus. Viskas prasideda nuo tėvų pavyzdžio, aiškių ribų ir taisyklių, kurios būtinos saugiam augimui ir brendimui. Vaikai nuolat mėgina tikrinti tų ribų ir taisyklių patikimumą – lyg apsaugos darbuotojai, tikrinantys ar įjungta signalizacija. Kaip sukurti efektyvią signalizacijos sistemą? Šito meno tėvai nemokomi nei universitetuose, nei kolegijose. Tačiau tai nereiškia, kad negalime išmokti. Visi tėvai linki savo vaikams tik gero, tačiau niekas neišvengia klaidų. Mes tikime Jūsų meile ir kviečiame atleisti sau už klaidas. Kvietimą mokytis tapti brandesniais tėvais priimkite ne kaip barimą ar nuvertinimą, o kaip galimybę kurti naują ypatingą santykį su savo vaiku, kaip galimybę pajusti ne tik didžiulę buvimą tėvais atsakomybę, bet ir tėvystės džiaugsmą, kaip galimybę buvimą šalia savo vaikų įvilkti į naują taurią prasmę.

Lietuvos pedagoginių psichologinių tarnybų vadovų asociacijos (LPPTVA) iniciatyva 2011 –ieji metai skelbiami Tėvų metais tarnybose. Asociacijos suvažiavime buvo priimta bendra veiklos programa, kurios tikslas - plėtoti tėvų, ugdymo įstaigų ir tarnybų specialistų

bendradarbiavimą siekiant vaiko ugdymo gerovės. Būti tėvais šiandieniniame pasaulyje nėra lengva, todėl, specialistų pareiga padėti tėvams pasijusti kompetentingiems ugdyti savo vaiką. Gebėdami padėti vaikui tėvai tampa labiau pasitikintys, stipresni ir sėkmingesni.

Tarnybos šiais metais skirs didesnę dėmesį bendradarbiavimui su tėvais, jų švietimui.

Kviečiame tėvus dalyvauti renginiuose.

Lietuvos pedagoginių psichologinių tarnybų vadovų asociacijos prezidentė Roma Vida Pivorienė
Panevėžio rajono pedagoginės psichologinės tarnybos direktorė Auksė Mažyliene